

Opdrachten week 5 les 2 – Libraries en toestandsmachines

In de vorige les is aandacht besteed aan het werken met functies in C en heb je geleerd om de interne klokfrequentie van de MSP430G2553 in te stellen. Ook heb je in de vorige les geleerd hoe je een knop kunt ontdenderen.

In deze les leer je:

- hoe je functies in een apart bestand kunt plaatsen waardoor je ze eenvoudiger kunt hergebruiken;
- hoe je een private git repository aan kan maken op bitbucket om je programma's in op te slaan;
- hoe je verschillende versies van je programma kan beheren met behulp van git en CCS;
- een toestandsmachine te implementeren als een programma in een microcontroller.

In de vorige les heb je verschillende functies geschreven. De functies `zet_led_aan`, `zet_led_uit` en `knop_is_ingedrukt` verbergen de details van de bitwise-operatoren maar zijn niet erg gemakkelijk herbruikbaar in andere programma's omdat er in deze functies van wordt uitgegaan dat de leds en de drukknop op bepaalde pinnen zijn aangesloten. Ook wordt er vanuit gegaan dat deze pinnen correct geconfigureerd zijn en dat de drukknop in een pull-down configuratie is aangesloten.

In de vorige les heb je ook de functie `zet_klok_op_MHz` geschreven. Deze functie verbergt de complexiteit van het zetten van de frequentie van de interne klokgenerator van de MSP430G2553. Deze functie is herbruikbaar in andere programma's voor de MSP430G2553. Om deze functie eenvoudig herbruikbaar te maken kunnen we deze functie in een apart bestand plaatsen. Aan dit bestand kunnen we dan nog meer herbruikbare functies toevoegen. Zo'n verzameling van meerdere herbruikbare functies wordt in het boek¹ een library genoemd.

Lees paragraaf 3.1 en 3.2 van het boek.

In deze les leer je hoe een kleine library kunt maken met daarin functies om de GPIO pinnen van de MSP430G2553 aan te sturen en uit te lezen. We gaan deze library beheren in een git repository zodat we de verschillende versies van de herbruikbare functies altijd terug kunnen vinden. Een eerste opzet van deze library hebben wij al voor je gemaakt en op bitbucket beschikbaar gemaakt.

---

¹ Carl Burch. *C for Python programmers*. 2011. URL: <http://www.cburch.com/books/cpy/>

Volg de onderstaande instructies nauwkeurig op:

- Ga naar <https://bitbucket.org/> en klik op ‘Get it free’.
- Meld je aan met je e-mailadres van school. *Gebruik niet je prive e-mailadres. Je school e-mailadres wordt ook gebruikt voor je repository voor PEE20. Direct inloggen met je Microsoft account van de hogeschool is niet mogelijk.*
- Bitbucket stuurt je nu een mailtje om je e-mailadres te bevestigen.
- Voer de verificatiecode uit de mail in en klik op de knop ‘Verifieer je account’.
- Er wordt nu gevraagd om een workspace aan te maken. Kies een naam voor je workspace bijvoorbeeld je eigen naam en klik op de knop ‘Create’.
- Klik vervolgens op de knop ‘Import repository’.
- Vul de volgende URL in:
`https://bitbucket.org/HR_ELEKTRO/ems10_week_5_les_2`
- Vul de Project name in: `ems10`
- Vul de Repository name in: `ems10_week_5_les_2` en geef aan dat je een private repository aan wilt maken, zie [figuur 1](#).
- Klik op de knop ‘Import repository’. Hiermee maak je een eigen kopietje van het door de docenten aangemaakte repository, waarin je jouw eigen code kunt opnemen en beheren. Dit wordt in het jargon van git ook wel een ‘Fork’ genoemd. Gefeliciteerd. Je bent nu de eigenaar van je eigen git repository op bitbucket!
- Dit repository bevindt zich in de cloud. Om dit repository te kunnen gebruiken in Code Composer Studio moet je er een lokale copy van maken op de machine waarop je CCS draait. Dit wordt in het jargon van git een ‘Clone’ genoemd. Je kan op verschillende manieren zo’n clone aanmaken.
- We moeten er eerst voor zorgen dat CCS kan inloggen bij Bitbucket. Bitbucket ondersteunt authenticatie met een publieke- en een privésleutel. Deze sleutels moeten we eerst genereren en opslaan. Om een sleutelpaar te genereren gebruiken we de PuTTY package². Installeer de PuTTY package. Start het programma PuTTYgen en klik op Generate, zie [figuur 2](#). Sla de private key op. Gebruik, als andere personen toegang hebben tot jouw computer, een passphrase, zodat de private key beveiligd is.

---

² Je kunt de PuTTY package downloaden van <https://www.chiark.greenend.org.uk/~sgtatham/putty/latest.html>.

Import existing code

[Create new repository](#)

Old repository

URL*

☐ Requires authorization

New repository

Workspace

Project*

Repository name*

Access level ☒ Private repository

Uncheck to make this repository public. Public repositories typically contain open-source code and can be viewed by anyone.

> [Advanced settings](#)

Figuur 1: Het importeren van een repository.

PuTTY Key Generator

? ×

File Key Conversions Help

Key

Public key for pasting into OpenSSH authorized_keys file:

```
ssh-rsa AAAAB3NzaC1yc2EAAAADAQABAAQAC36lmoVreVoFoxO9a3qvJMcund7U9l6zhAU5OPSqUk1EK88TUFsgUCu/TmXw8tWlwNbYdGBJ6Vp9tTKRspOc+nV25/Gs1+  
+/zazACeKLdF6AO1d96+w8t17Fr0F2Fr88PjAsxqVho6DpL5Ygux75ZfJddIL7p  
+aY2zgf0FXwnr30HljqssbMik5xMb95TV9jfSleqwp5R8ZW1CLF/qsIk3BsaapBjJcX3ijlKE
```

Key fingerprint: ssh-rsa 2048 SHA256:JVQQ7kNkCmpJiKkvOog/BRrApZ3bnZpMKXT95VHAD9s

Key comment: rsa-key-20260228

Key passphrase:

Confirm passphrase:

Actions

Generate a public/private key pair

Load an existing private key file

Save the generated key

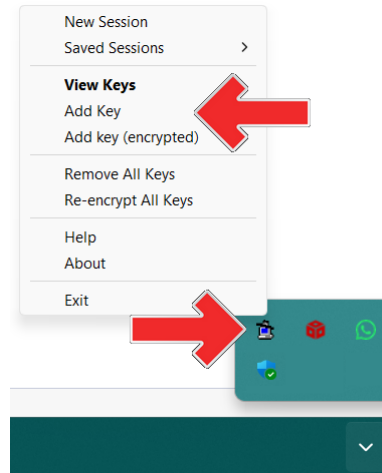
Parameters

Type of key to generate: ☒ RSA ☐ DSA ☐ ECDSA ☐ EdDSA ☐ SSH-1 (RSA)

Number of bits in a generated key:

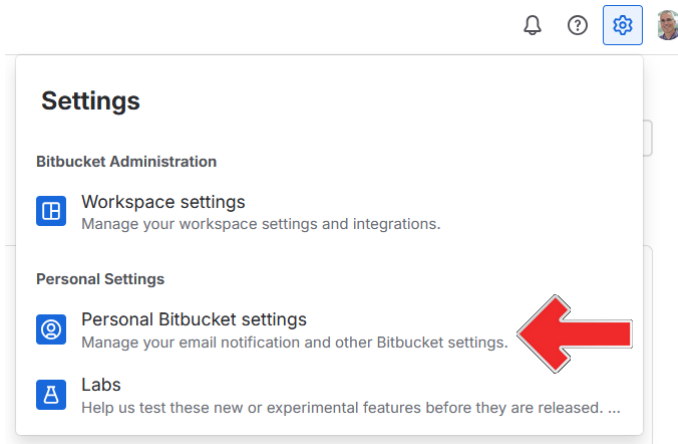
Figuur 2: Het genereren van een sleutelpaar.

- Start het programma Pageant (onderdeel PuTTY package), open het op de taakbalk en laad de private key die je zojuist hebt opgeslagen, zie [figuur 3](#).

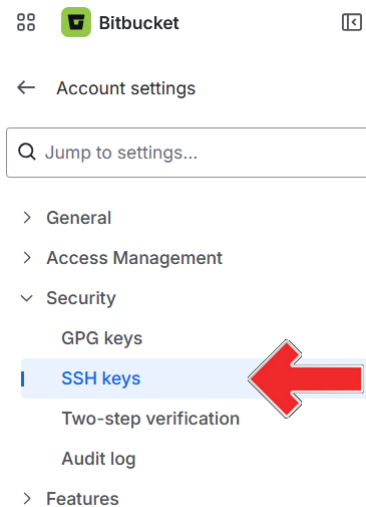
Figuur 3: Het laden van de private key in Pageant.

- Kopieer de gegenereerde *public key* en voeg deze, als volgt, toe aan je Bitbucket account:
  - Log in op Bitbucket en klik op het tandwiel rechtsboven en kies voor “Personal Bitbucket settings”, zie [figuur 4](#).

Figuur 4: Personal Bitbucket settings aanpassen.

- Kies voor Security > SSH keys en klik op `Add key`, zie [figuur 5](#).

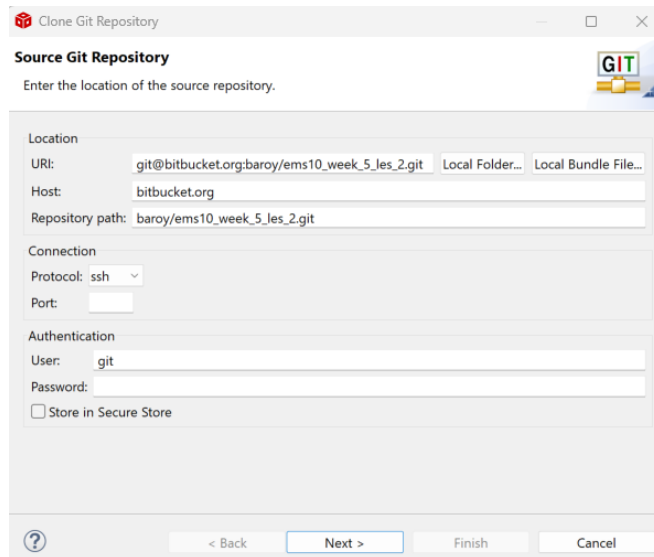
Figuur 5: Key toevoegen.

- Plak de public key in het veld “SSH Public Key” en geef de key een naam, bijvoorbeeld “CCS key”, en klik op **Add key**.
- Start nu Code Composer Studio (CCS).
- Selecteer het menu **Window** > **Perspective** > **Open Perspective** > **Other...** en kies vervolgens voor Git en klik op ‘Open’.
- Klik op ‘Clone a Git repository’.
- Ga in je internet browser naar <https://bitbucket.org/> en log in. Ga naar jouw repository `ems10_week_5_les_2` (dus *zonder* `HR_ELE_STUD` in de url, maar met de naam van jouw eigen workspace) en klik op **Clone**. Selecteer “SSH” en kopieer het git clone commando voor dit repository. zie zie [figuur 6](#).

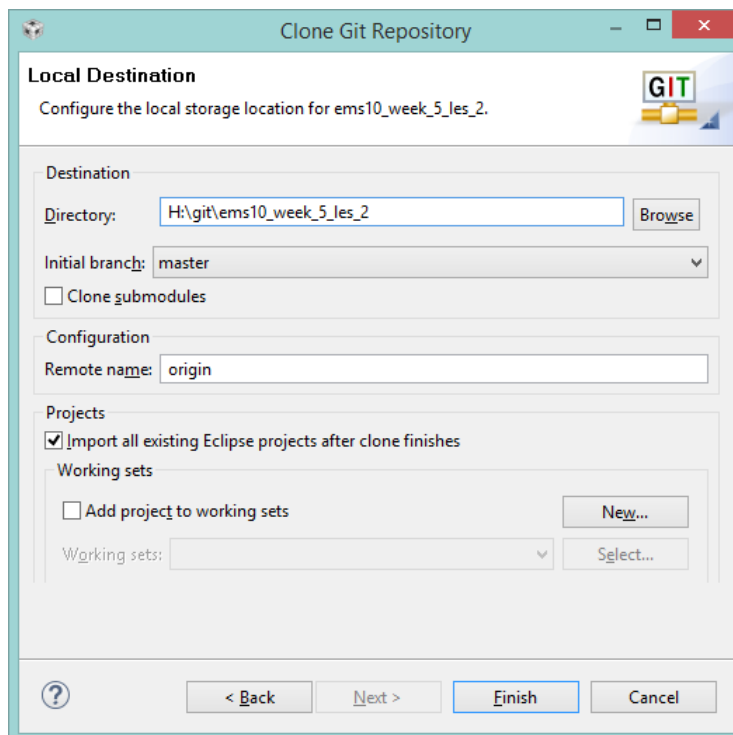

Figuur 6: Met het knopje aan de rechterkant kun je het commando eenvoudig kopiëren.

- Klik vervolgens op ‘Next’.
- Klik nogmaals op ‘Next’.
- Kies een geschikt ‘directory’ (bijvoorbeeld thuis of op je laptop op je C-schijf).
- Zet een vinkje bij ‘Import all existing Eclipse projects after clone finishes’, zie [figuur 8](#).

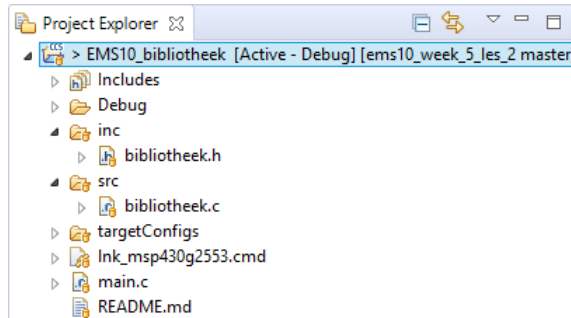

Figuur 7: Het toevoegen van een Git repository in CCS.

Figuur 8: Het toevoegen van een Git repository in CCS.

- Klik vervolgens op 'Finish'.
- Selecteer het menu `Window > Perspective > Open Perspective > Other...` en kies vervolgens voor CCS Edit en klik op OK.
- Als het goed is, zie je nu het project EMS10_bibliotheek. Als je dit project open klikt, dan zie je dat het twee .c-files en een .h-file bevat, zie [figuur 9](#).

Figuur 9: De inhoud van het project EMS10_bibliotheek.

In het bestand bibliotheek.h zijn de prototypes van een aantal herbruikbare functies gegeven. Open dit bestand en bestudeer de code. Er staan een aantal dingen in die waarschijnlijk nieuw voor je zijn.

- De regels 8, 9 en 61 bevatten zogenaamde preprocessor directives die ervoor zorgen dat er geen fouten ontstaan als deze headerfile per ongeluk meerdere keren ge-include wordt. Elke headerfile dient zo'n zogenaemde include guard te bevatten.
- In tegenstelling tot wat het boek beweert kent de programmeertaal C, sinds 1999, wel een datatype bool. Op regel 11 wordt de standaard includefile `stdbool.h` ge-include zodat het datatype bool en de booleaanse constanten **false** en **true** in de bibliotheek gebruikt kunnen worden. Vanaf de C 2023 standaard zijn de keywords bool, **true** en **false** ook zonder include te gebruiken.
- Op regel 12 wordt de standaard includefile `stdint.h` ge-include. **Lees nu bijlage C van het handboek**³.
- Op regel 29 wordt het enumeratietype `Richting` gedefinieerd. Variabelen van dit type kunnen de in de **enum** opgesomde waarden bevatten. In dit geval wordt het type `Richting` gebruikt op regel 30 als type van de laatste parameter van de functie

³ Daniël Versluis. *Microprocessor Programmeren in C*. 2018. URL: https://bytebucket.org/HR_ELEKTRO/ems10/wiki/Handboek/EMS10_handboek_ebook.pdf.

zet_pin_richting. Bij het aanroepen van deze functie kunnen we dus als laatste argument de waarde input of output meegeven.

In het bestand `main.c` is de applicatiecode die gebruik maakt van de functies uit de bibliotheek gegeven. Open dit bestand en bestudeer de code. Begrijp je, met behulp van de informatie uit de file `bibliotheek.h`, wat de functionaliteit van deze applicatiecode is?⁴

Zoek in het boek op wat de C operatoren zijn voor de logische NOT, OR en AND bewerkingen.⁵

Lees nu paragraaf 2.4 punt 9 in het boek.

In het bestand `bibliotheek.c` zijn de implementaties van de in `bibliotheek.h` gedeclareerde functies gegeven. Ze zijn echter nog niet allemaal ingevuld. Open dit bestand en bestudeer de code. Merk op dat de functie `zet_pin_richting` niets doet als er ongeldige argumenten meegegeven worden.

Als het goed is, kun je nu alle code die gegeven is in `bibliotheek.c` begrijpen. Vraag je docent om uitleg als dit niet zo is.

5.2.1 Vul de ontbrekende code in, in het bestand `bibliotheek.c`, zodat de applicatiecode werkt zoals bedoeld is. Het gewenste gedrag van de functies is beschreven in het bestand `bibliotheek.h`. Zorg ervoor dat de functies niets doen als er ongeldige argumenten meegegeven worden.

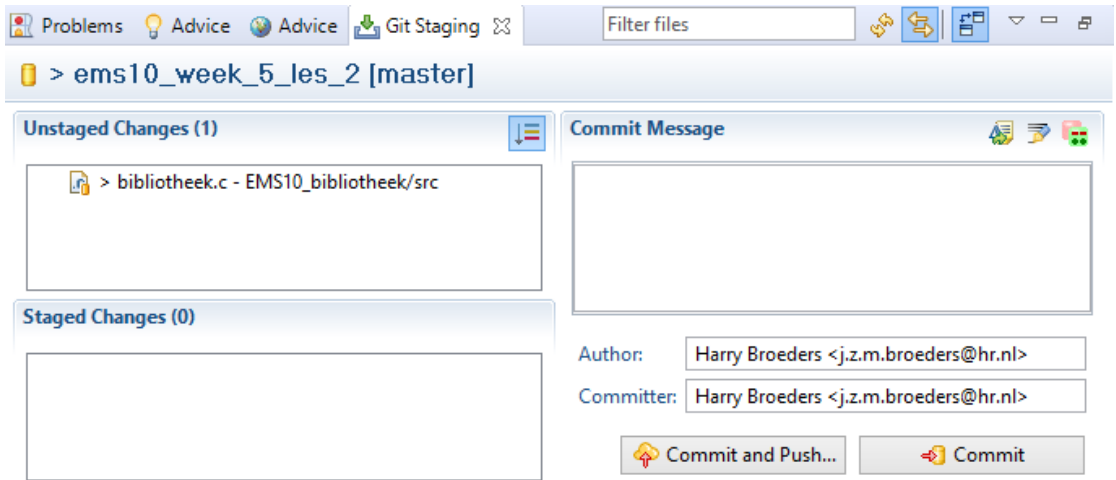
Je kunt de wijzigingen in het project nu vanuit CCS committen en naar bitbucket pushen. Volg de onderstaande instructies nauwkeurig op:

- Klik met je rechtermuisknop op de projectnaam in de 'Project Explorer'.
- Kies vervolgens voor 'Team' en 'Commit'.
- Rechtsonder verschijnt nu het 'Git Staging' window, zie [figuur 10](#).
- In dit geval is er slechts één file gewijzigd. Je kunt deze file van het 'Unstaged Changes' window naar het 'Staged Changes' window slepen zodat ze ge-commit kunnen worden.

---

⁴ Zolang de drukknop aangesloten op pin P1.0 wordt ingedrukt, brandt de led op pin P2.1.

⁵ Respectievelijk `!`, `||` en `&&`. Let er goed op dat je de logisch OR-operator `||` niet verwart met de bitwise OR-operator `|`. Let er ook goed op dat je de logisch AND-operator `&&` niet verwart met de bitwise AND-operator `&`.

Figuur 10: Het 'Git Staging' window in CCS.

- Vul een commit message in en klik op 'Commit en Push...' om de wijzigingen te committen en op te slaan op bitbucket.

In de gegeven applicatie moet je de knop de hele tijd ingedrukt houden als je de led wilt laten branden. Deze applicatie kan gebruiksvriendelijker gemaakt worden door flankdetectie toe te passen. Het programma reageert dan alleen op het indrukken van de drukknop (en niet op het loslaten ervan).

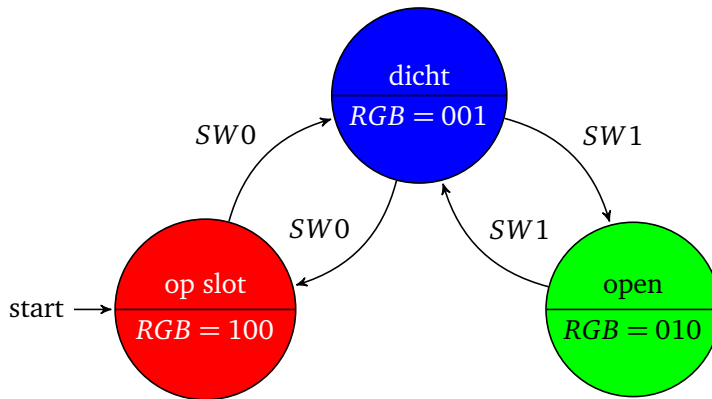
5.2.2 Pas de gegeven applicatie aan zodat de groene led aangaat nadat op de drukknop is gedrukt. Als de knop losgelaten wordt, moet de led blijven branden. Als de drukknop nogmaals wordt ingedrukt moet de groene led doven. Als de knop weer losgelaten wordt, moet de led uit blijven. Enzovoort. Het is nu erg belangrijk dat de drukknop correct ontdekt is! Begrijp je waarom?

Bij het vak ELE10 heb je geleerd om het gedrag van een digitaal systeem te specificeren met behulp van een toestandsmachine.

Een toestandsmachine kan ook relatief eenvoudig gerealiseerd worden als een C-programma in een microcontroller.

Lees nu hoofdstuk 8 van het handboek.

5.2.3 Implementeer de in [figuur 11](#) gegeven toestandsmachine.

Figuur 11: Eenvoudige toestandsmachine.

Het gaat hier om een toestandsmachine van een deur. De deur kan zich in drie toestanden bevinden:

- op slot, dit wordt aangegeven door de RGB led rood te laten branden;
- dicht, dit wordt aangegeven door de RGB led blauw te laten branden;
- open, dit wordt aangegeven door de RGB led groen te laten branden.

De deur kan alleen geopend worden en/of op slot gedaan worden vanuit de toestand dicht. Door één maal op drukknop SW0 te drukken kan de deur van het slot worden gehaald respectievelijk op slot worden gedaan. Door één maal op drukknop SW1 te drukken kan de deur geopend respectievelijk gesloten worden. De knoppen moeten dus ontdekerd worden en er moet flankdetectie worden toegepast. Als het programma start, moet de deur zich in de toestand op slot bevinden⁶.

Oefening

Je kunt een video bekijken waarin een deel van de stof van deze les wordt uitgelegd, zie [tabel 1](#).

⁶ Een stap-voor-stap-uitwerking van deze opdracht kun je vinden op de [wiki](#).

Tabel 1: Video over de stof van week 5 les 2.

Link	Tijd	Beschrijving
Introductie versiebeheer	02:43	Waarom passen we versiebeheer toe bij het ontwikkelen van software?

Verdieping

Een uitgebreider tutorial voor het gebruik van git in Code Composer Studio vind je hier: https://software-dl.ti.com/ccs/esd/documents/sdto_ccs_git-with-ccs.html.